

MODRICA

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XII.

V Ljubljani 3. svečana 1859.

List 3.

Njih Veličanstvu,
Svitli Cesarici Elizabeti,
o Njih prihodu v Ljubljano 30. prosenca 1859.

O naj, Visoko slavna vladarica!
Ki spremljaš v daljni kraj sestro nevesto,
Zdaj poslavi slovenska Te Modrica,
Ko zanesljivo stopiš v njeno mesto;
Oznani naj, presvitla Cesarica!
Ti serčno vdanost in ljubezen zvesto.
Še ni -- kak blagoselčna si in mila,
Pa tud ne bo -- Ljubljana pozabila.

Enaka svitli zvezdi, ki obsije
Z višav nebeških gore in planjave,
Ti v blagor vsih nas serce v persih bije;
Ti svit nesrečnih, revnih si deržave,
Njim milost Tvoja dostikrat prisije,
Polajša njim terpljenje in težave;
Dobrote Tvoje res so ljubeznjive,
Spominu serc hvaležnih nezbrisljive!

Ni stopnja zemeljske Te visokosti
Z nečimernostjo prazno preslepila,
Ostala zvesta sveti si kreposti,
S prelepimi izgledi zmir svetila;
Cesarske spolnovala si dolžnosti,
Pri njih Bogú si vselej zvesta bila,
De manj se lesketajo kamni dragi
Kot Tvojga serca vsi zakladi blagi.

Vladarju veličastnemu na strani,
Ki véro in pravico tak spoštuje,
Naj Večni Te še mnogo let ohrani,
Pod Vama Avstrija naj se raduje,
Mogočno vsim sovražnikom se brani,
Nebeški blagoslov naj v nji kraljuje.
Naj sreča se in blagor ves razlije
Čez vsih narodov Vajnih domačije!

Oblake temne pa, ki se podijo
Čez solnce, luno in čez zvezde mile,
Pohlevne sapice naj razpodijo,
De čisto, jasno bojo nam sijale;
Neviht viharji jezni naj zbežijo,
Ki pričijoče dni so nas plašile:

Le sveti mir dežele naj edini,
Ohrani zalo cvetje domovini!

A. Okiški.

Mladim za pust in za vselej.

Kdor koli ima serce do svojiga bližnjiga, ga želi nesreče obvarovati, še zlasti pa je blagimu človeku bitko pri duši za mlade ljudi, ki jih vidi de v nesrečo divjajo. Nar lepši sad ima nar več nevarnosti, tako tudi nar lepši doba človeškiga življenja ali mladost. Hudoba in svet ji nastavlja železne skopce v izkopane jame, ktere lepo zadela, z rožicami posuje in z dišavami obdaja, de z njim nespremišljeno mladost nase vleče, vjame, jim z železnimi zobmi noge in roke vpróji in potlej z njimi dela, kar koli hoče. Dosti je taci skopcov, hočem pa samo nektore posebno nevarne imenovati.

Pervi skopcec so slabe družine. Doklej si Boga ljubil in staršem veselje delal, zapeljani mladenič? Kaj ne, dokler nisi zahajal v tiste družine, v tiste kerčme ali gostivnice, dokler te ponočni tolovaji niso v svoje derhali spravili? Berž pa ko si začel hoditi v družbo hudobnih, si jel prihajati mlačin, te cerkev ni več veselila, si k spovedi hodil le, kadar si mógel, in kmal si bil ob vso čednost in poštenje! O ti preselčna mladost! ako imaš še blago serce in lepo dušo, vzemi si k sercu svarjenje prijatelja, ki te ljubi, in varuj se nevarnih družin in grešnih priložnost.

Vém, de ves nauk nar večkrat le malo izda, torej poslušaj prigodik in glej, kam človeka stermoglavijo nevarne priložnosti. Misijonar Collet (r. Kolč) nam tole pripoveduje:

Bil je mladenec, zgled zgoli pridnosti in čistosti vsimu svojimu rojstnemu mestu; pogosto je olepšaval svojo dušo v prijetni kopli -- sveti spovedi, in pogosto so imeli angeli Božji veselje ga viditi pri večerji Gospodovi. Živel je tako, de je sleherniga k dobriemu spodbudoval. Gre pa neko nedeljo v cerkev, in v svojo neizmerno nesrečo naleti na poti dva svojih tovaršev, ki nista bila v tako lepim slovezu kakor on. Ta dva ga začneta vabiti, de naj gre z njima v pivnico ali gostivnico. Mladeneč se brani in brani, poslednjič pa se vdá nadlegi in gre z njima. -- Vsedejo se pit, in mladenec pije od začetka le bolj zavolj tovaršije, polagama pa se mu pitje bolj priljubi. Glava se mu sčasama zmiraj bolj razbéli, in v tem nesrečnim stanu se naključí se bližnja priložnost k nečistemu grehu. Nesrečni mladenec pozabi, kako lepa in nepovračljiva je nedolžnost, pozabi kako terdne sklepe je pred Bogom delal, in se v nečisti greh pogrezne! Ali Božje sodbe so oistre in nezapodajljive -- v tistim trenutku se mertev na tla zverne! Una dva sta bila s to naglo sodbo Božjo tako prestrašena, de sta v samostan zbežala, in tamkaj vse dni življenja svoje grehe objokovala. -- Prevdari in si k sercu vzemi, o človek: nesrečni mladenec zajde v slabo priložnost, -- greši, in za prvim smertnim greham ga Bog pokliče z nepreviđeno smertjo k pravični sodbi! O strašna smert! o nezapo-

padljive sodbe Božje! — Mlado serce, ki si še kej občutljivo, daj si dopovedati in vari se hudih drušinj! (Primeri: Abbé Ig. Alf. Stelzig, Beherz. für christl. Jünger.)

Drugi skopec, ki veliko mladiga cvetja z železnimi zobmi sklesti, je ples. Neki učenik piše, da ples je razdjanje mladosti, šola prederznosti in nesramnosti; strup, za katerim nedolžnost umira, in grob vsih čednost. Tukaj namreč vse pripomore k pogubi duše: noge, roke, usta, sercé, oči, ušesa. Vse zapovedi Božje se s plesam z nogami taptajo, in vse pregrehe na tron povzdigujejo. Sv. Avgustin zavoli tega imenuje ples krog, kteriga sredina je hudoba. Oče satan tedaj v sredi sedi in primahuje ali takt daje, njegovi sužnji pa okrog njega skačejo. O nevredna komedija, o nesramno človeštvo! Odrašen človek, sicer pametn človek, velikrat se učen človek; — pa vender tako trapá in skače, se dervi in podí, kakor da bi se mu bili možgani zmesali! Sv. Efrem torej piše: Plesú ni iznašal sv. apostelj Peter ali Pavel, ali kak drug od Boga razsvitljen mož, ampak peklenški modrás; zakaj kjer se muzika ali ploskanje z rokami pri plesu razlega, tam možje oslepčujejo, se žene pogubljujejo, se mladost pači, angeli žalujejo, in hudobe vesel praznik obhajajo. Tako učijo tudi drugi učeniki in skušnja poterjuje. Odpovej se torej temu gerdimu kratkočasu za vselej, ako hočeš svojo dušo ohraniti in Boga prijatla imeti. Opravi Bogú ta dar ter odpovej se ti strasti, ako želiš mirno živeti, srečno umreti in se zveličati. Plesiš se varuj, ker one so bližnja priložnost ne le k enimu, ampak k številnim greham. (Ab. Stelzig.)

Tretji skopec, ki jih veliko vjame in zdrobi, je nesrečna igra. Ta ostudna strast požre veliko druziga časa, ne prizanesa ne dnevu ne noči, ne nedelji ne visokim praznikom. Velikrat se igravec tolikanj zatopi v svoje hudo nagnjenje, da je viditi kakor bi le še za igro samo živel. Igra žre tudi denar in premoženje. Le malokrat bo igravec bogat; ako dansi kaj priigrá, jutri dvakrat toliko zaigrá. In ako bi imel tudi srečo pri igranju, kako je v stanu s takim denarom pa blagoslov Božji imeti, ki ga je drugi z britkim sercam zgubil, velikrat s preklinovanjem in rotenjem iz roke dal! Boljši bi bilo priberačen kot priigran kruh jesti. Žal njemu, ki za tak priigran denar kupuje, je in pije! Kakor je denar vklet, tako tudi tisto, kar zanj dobi. — Torej tudi igra dolgo rajdo družih grehov za seboj vlece. Igravec je velikrat krivičnik, ker čez svoj stan previsoko igra, in s tem svoj živež, premoženje, obleko, prihodnji srečni stan zaigrá, tudi oče otrokam doto itd. za pravi; velikrat začne igravec naravnost goljufovati in krasti, da bi si v svoji stiski pomagal, v katero ga je igra prekučila. Koliko jeze, togote, kletvinje in pridušanja se zgodi pri igri, koliko sovraštev iz nje vstane; velikrat tepezi in celo poboji! Kakosne strašne razdjanja napravi velikrat igra v derzinah; kakošne razpore, koliko žalosti pri starih, otrocih, deržini! Igravec je mlačin in len kristjan, njegove misli so le pri igri; on vse na igro postavi, in vse zgubi — čas, denar, svojo vest, dušo in zveličanje! Gorje strastnemu igravcu. (Prim. Hausen, der gute Christ.)

(Konec nast.)

Telesí ss. Gaudencja in Serapijona v gojilnišu „Zgodnji danici“ v Feldkirchu.

V dan sv. Stefana, perviga spričevavea nove zaveze, to je, 26. grudna 1858, ob 1. po poldne so se k slovesni in prezali procesii odperle vrata gojilnišnega dvora. Ta lepi obhod pa ni bil namenjen častitljivemu svetniku tistiga dne, ampak presvitljenim ostankam dvéh njegovih bojnih tovaršev, ki sta bila nekdač čast odgojilnišne ali penzionatne kapele v Freiburgu na Švajcarskim. Odkar so bili častitljivi očetje jezuiti iz Švajcarskiga pregnani, sta bila ta svetnika tam-

kaj na skrivnim hranjena, zdaj pa sta sem gori pripeljana, da naj tukaj vnovič prejemata česčenje noviga mladiga zaroda, ki se je razcvetal ob času njeniga pregnanstva.

Procesija se je obrnila proti farni cerkvi, kjer so svetinje od jutra očitno v počeševanje stale. Tamkaj svetinje vzdignejo, in procesija v tem le redu skoz mestne ulice gre: Naprej je vihral lepi beli prapor (bandero) neomadežaniga spočetja prečiste Marije Device, znamenje marijanske družbe za gimnazijne učence iz mesta, in je bil obdan od tovaršev te družbe ali bratovšine, ki so se jim svetile marijanske *) svetinje ali medalije na persih, in bili so z belimi in višnjevim pasnicami prepasani. Za njimi so se snovale: glasbarske in pevske verste in dolge ride zunanje šolske mladosti. Na to so se prikazale dvojnate verste strežnih mladenčev v cerkvenih oblekah, in v sredi med njimi je bil eden, ki je nesel grobni kamen sv. Gaudencja iz rimskih rák ali katakomb. Precej za njimi so stopali 4 očetje duhovni v praznični cerkveni obleki, ki so nesli na ramah sarkofag, sveto skrinjo s svetnikom samim. Za njimi so šli 4 očetje duhovni v mašnih oblekah, in poslednjič visokočastitljivi Oče prednik (rektor) s svojimi diakoni.

To je bilo spremljavstvo sv. Gaudencja. Precej za njim je šla druga procesija, v ktere sredini je bil sv. Serapijon. Tudi ta obhod je pričel prapor **) marijanske kongregacije, ki je bil pa iz odgojilniša ali penzionata, obdan z odnotnimi marijanskimi družniki, s svetinjami, belimi in rudečimi prepasili. Kakor v prvem oddelku, je šla tudi tukaj za glasbarji in pevci šolska mladost, tode tukaj mladost iz odgojilniša. Zunanji so tedaj častito spremljali sv. Gaudencja, znotranji ali iz odgojilniša pa s svojim obhodom sv. Serapijona povelicevali. Tukaj prav je bila vsa lepota tega praznovanja zbrana. Šlo je kacic 8 parov cerkveno oblečenih mladenčev iz penzionata, z dotatno škerlatasto obleko, zelenimi vencí na glavi, in z oljkinimi vejicami v rokah; 8 očetov duhovnov v mašnih oblačilih; častiti oo. kapucinarji; 4 mladenči strežniki v cerkvenih oblačilih, ki so nosili grobni kamen svetnikov, krono, meč in kervne posode. Za njimi so nesli 4 očetje jezuiti v rudečih mašnih oblekah sv. Serapijona, odkritiga v sarkofagu, ki je bil s cveticami in zelenjem zalo ovenčan. Lep, cveteč rimski mladenec je, v beli z zlatam vezeni tuniki, in s togo iz rudečiga žameta, ki leži in kaže na vratu kervavo znamenje svoje smerti, ter ima večno palmo v roki. Lično v rudeče oblečeni fantiči so nosila obdajali. Milostljivi škof s svojim duhovstvom so versto prelepo sklepali.

Šla je procesija po poglobitnih cestah mesta Feldkircha, z vsimi zvonovi so zvonili, in od pevcev, z muziko spremljanih, se je glasno razlegala zmagovavna pesem: „Deus tuorum militum“. Ijudstva pa je bilo neznana množica, ki je duhovstvo in svetinje obdajalo in k odgojilnici s procesijo šlo. Na dvoru se je obhod na dvoje razločil: en oddelik je spremljal sv. Gaudencja v domačo ali malo kapelo, ki je zdaj zbiralnica za marijanske družbnike ali kongregacijo; drugi pa je šel s svetim Serapijonom v veliko odgojilniško kapelo v novi hiši. Zlasti ta kapela je bila s sto in sto svečami razsvitljena in sprejetje je bilo res prečudno lepo, ginljivo in slovesno. V obeh je bil častitljiv obhod s slovesno visoko pesmijo (Te Deum) sklenjen.

J. K.

*) „Kongregacijon“, marijanska družba, je zmed nar lepših, in zlasti za mladost naj koristniših družb. V znotranjih šolah pri častitih gg. Ursulinaricah v Ljubljani so to prijazno družbo v naj priserčniši veselje mladosti ravnokar pričeli. Pripravna je prav posebno tudi za gimnazije; torej hočemo, herž ko bo prilika, to družbo obširniši razložiti. Vr.

**) To bandero je pred malo časom dospelo iz Freiburga, kjer so ga bili pred kacic 25 leti odnotni kongreganisti dali napraviti, zdaj pa so ga v. č. O. prednik veliki kongregaciji podarili.

Dopis.

Skušnjave zastran revšine.

Bogastvo skuša človeka, pa tudi revšina ga zapleta v hude skušnjave. Blagor mu, ki jih premaga zaupajoč na Božjo previdnost, ter vedno v strahu Božjim zvest ostane kreposti. On se ne bo kesal, ker Bog je obljubil, da pravičniga ne bo zapustil, ki vanj zaupa; slehern pa, ki si po krivici hoče pomagati, si nikdar ne pomaga v resnici.

V nekim mestu je živela verla in premožna rodovina: Lioneli, njegova žena, in dvoje otrok. Lioneli, sin bogatiga kupca, prejme mnogo premoženja. Živi nekaj let srečen v zakonu, kar ga doleti nenadoma več nesreč, ki mu poberejo več del premoženja. On kaj velikodušno prenaša nesrečo, k čimur tudi njegova pobožna, krotka in potterpežljiva žena dokaj pripomore. Po kristjansko ga tolaži z besedami: „Gospod je dal in je spet vzel, kakor njemu dopade, tako naj se zgodi; bodi češeno njegovo ime!“ Lioneli pomeče vse ostanke nekdanjše sreče in počne živeti po malim kupčevati; Bog pa ga hoče še bolj poskusiti! Za neki znesek, ki je bil skorej njegovimu premoženju enak, se Lioneli zaveže za poroka prijatelju, ki je mislil, da je pošten. Nezvestnež ga pa gerdo opehari; pobegne namreč s premoženjem, in kar je ostalo, pograbi drugi upavei. Zdaj biva Lioneli revniši memo berača. Kdo popiše njegovo žalost, kadar se ozre na svojiga stariga očeta, po katerim je prejel toliko premoženja; kadar vglada svojo zvesto soprogo, ki se je zavoljo njega odpovedovala tolikim ponudbam, srečo obetajočim.

Bivši on od očeta kaj skerbno odgojen, ne obupa, temveč, ker je bil bistre glave in dobro iznajden, si misli, kmali dobiti službo v kaki veliki štacuni, ali kjerkoli si bo. Tudi mu ni manjkalo prijatlov, na katerih veljavo bi se bil utegnil kaj zanašati. Kar rado se godi, da je potrebno, naj tisti, ki ga jame nesreča obiskovati, za več časa se sprijazni s potterpežljivostjo. To in uno se mu kaže, delajo se mu lepe obljube; pa kolikorkrat bi bil imel kaj dobiti, mu vselej spodleti. Stori brez števila potov, prosi in prosi, in mnogokrat se sramuje, da mu kaj vroče prihaja, ter skrivaj preliva stotero solz, kadar ga kaki prijatelj hladnokervno odpravi k drugimu prijatelju. Naposlednje, da bi si saj nekaj pičlih prihodkov svest bil, se celo poniža pri tistih službe iskati, ki so nekdanj živeli od milosti njegoviga očeta.

Veljaven in bogat gospod, ki je mnogo premogel, se jame zanj ponašati s tolikim sočutjem in vnemo, da Lioneli zamore misliti, da je ta njegov edini prijatelj. Neki očiten urad potrebuje tajnika, in že je bila ta služba Lionelu obljubljena. V malo dneh so bile prošnje vložene, in ni bilo dvomiti, da bo on službo dobil, imajoč toliko veljavniga podpornika; in kdo bi si bil mislil, da bo hudobnež dobro delo, ki ga je bil začel, zopet razdjal in da bo Lionelov varh njegov naj hujši sovražnik in preganjavec? On se namreč ne ponaša za nesrečniga Lionela zastran postenih vzrokov, temuč do njegove krepostne žene ga podkurja gnjusobna strast; hoče namreč pred spolujeno dvorljivostjo plačan biti. Ko Lioneli nekam odide, on priložnost dobi ter z obljubami in pertenjem krepostno ženo zalezuje. Ker ga pa ona s kejs resnobnim zaničevanjem poslovi, se njegova ljubezen spremeni v naj neprizanesljivše sovraštvo. —

Poltnik (nesramnež) od tod beži in tuhta, kako bi se maševal. Neutegama prekličje vse priporočbe za Lionela, ter zarduje, da mu je ravnokar razodeto to in uno hudo od njega. Lioneli tedaj ne dobi službe. Verh tega se hudobnež zaseduje vse njegove korake, da mu razdere njegove osnove in pregradi vsako pot k sreči.

Nesrečna rodovina, od vsih zapušena in se preganjana od mogočniga sovražnika, zdihuje v naj večji sili. Že so bile poprodane male bitvice, ki so bile še kaj vredne; pač de, celo reči se vverstujejo v staro kramo, ki jih kaka rodovina naj težej pogreša, da se hiša preskerbuje s kruham.

Revna gospa poproda skorej vso obleko in mora doma tičati, ker se očitno ne upa pokazati v toliko siromaški noši. Stari oča, navajen boljših časov, vidama boleha, ter ga razjeda skerb in pomanikanje. Dvoje otrok je že na pol posušeno od vedne lakote. Oča zgledan od notranje stiske in prevelike potrebnosti okrog tava brez moči, ko prikazen z bledim obrazom in globoko vdeitimi očmi; smerti si želi; ali ko se ozre na svojo rodovino, ki vanj stavi poslednje zaupanje, se zopet okrepeča nekaj trenutkov. Gre od ondod in ne vé, kam bi se obrnil zdihovaje k Bogu, da naj ga otme obupa. Ko nikjer ne dobi dela, svoji omiki primerjeniga, pozabivši svojiga stanú, sklene ko dninar pri stavbah služiti. Poiše mojstra, mu razodene svoje okolišine ter ga dela prosi. On z očmi premirja moža, in ko vidi njegovo revno in nezmožno truplo, z glavo majaje reče: „Vi niste za moje delo, prijatelj! Niste tega vajen, in moči vam manjka, da bi prenašal bremena, ki so pri naših opravilih. Slabo bi mi služil in bi onemogel, ko bi le na pol hotel svoje dolžnosti spolniti.“

Lioneli se ne da precej ostrašiti, temuč ga prosi in se ponudi, da hoče le za polovico plače delati. To mojstra gine, misli si, vdeležiti se dobrija dela in sprejme v dnu siromaškiga očeta, ter mu za prvi teden plačilo naprej odšteje, ker prepričan je, da Lioneli brez vsih pomočkov s praznim želocam ni kos delati. Osrečeni Lioneli zdaj domú hiti, si gredé kruha kupi, ter stopi razveseljen v svoje stanovanje, dopoveduje svojo srečo in okrepeča svojo rodovino. Drugo jutro je on naj prvi pri delu. Trudi se, kolikor se le dá, da bi ga drugi izurjeni in kerpki dninarji ne prekosili. Terda dnina je bila za moža, čigar roke so bile dosihmal le pisarij navajene in se niso popred nikdar dotaknile peznih bremén, kamne sem ter tje premikati, samokolnico vlačiti, pa težko otovorjen po gredicah gori in doli lažiti, ter se sprehajati po nevarnih in visokih odrih. Popred velika revšina, zdaj težko in nenavadno delo zdravno slabe hrane, ki biva proti koncu tedna vedno bolj pičla; to je zarés pretežko in perti Lionelu poslednje moči zatreti.

Predposlednji dan, desiravno mu žena odsvetuje, se podá Lioneli na vse zgodaj teš na delo, da bi pošteno doveršil prvi teden. Okoli poldne zadene malto, da jo ponese na visoki oder, kar se mu stamni pred očmi, in komaj odloži tovor, preden se zgrudi na lestvici. Tovarši mu pristopijo, kmali se zavé, vender so ga mogli domú odnesti. Zjutrej povžije nekoliko kropa, v kteriga podrobi poslednji kruh, ki je še bil pri hiši, ter gre na delo, upajoč da bo mojstra sprosil, mu vnovič za en teden naprej plačilo dati, ker bil je poslednji dan tedna. Silno si prizadeva prikriti svojo slabost. Misli si, juter je nedelja, s pokojem in po krepkejši jedi se bom okrepečal, in se bom naposled vsiga težavniga lahko privadil. Smilil se je tovašem; kolikor je le moč, mu delo prevzemajo, pušajo le bolj lahne opravila, in večkrat hodijo namesto njega po lestvici. Al vse to nič ne pomaga. Čez nekaj ur se ga poloti neka omamljiva slabost; kar nič več ne more, desiravno bi rad delal. Solze mu lijejo čez blede obraz, mora se vvesti in poslednjič omahovaje domú tavati. Tu pa ga še le dočakuje naj hujši britkost. Stari oča, mati in otroci brez kruha, zdravno pa še mož bolan brez vse postrežbe. Do večera žedijo v tihi bolečini brez tolažbe in upa na koga družiga, kot na naj mogočnejšiga pomočnika in tolažnika vsih ljudi. Ako tudi Bog poskuša človeka, ga vender nikdar ne poskuša čez njegovo moč, in kane v britek kozarec terpljenja nekaj tolažilnih kapelj. Mojster zvé po delavcih okolišine nesrečniga Lionela. Bil je on kristjan ves usmiljen in spet mu pošlje zvečer plačilo za celi teden, desiravno je bil že popred plačan za en teden; pristavi le, da naj bolnik zasluži, kadar okreva, ali pa de poverne. Tako je bilo saj za zdaj pomagano, in nova serčnost in zaupanje oživita poterte serca.

Mati pripravi bolniku nekoliko močnejši juhe, in obojša se mu nekoliko, vender si v ponedeljek še ne upa

iti na delo. Piclo plačilo od tedna poide in Lioneli prestrašen vidi vnovič, kako gospoduje revšina in glad v njegovi siromaški stanici. Stari oča vedno Boga prosi, da bi ga srečna smert že kmali rešila; ker desiravno je kaj malo potreboval, vendar se je bal svojim lačnim vnukam škodovati, če povzije tudi naj manjši grizelj. Mati tiho sedi, ter z vdrtimi očmi globoko v revšino gleda. Le nekterikrat, kadar mož zdihuje in z vdušenim glasom spregovori: „žena, hotel bi, da bi bili mrtvi“, jame ona jokati, ter mu beseduje: „Nikar, Lioneli, vse Bogu zroči! Ne godernjaj! Naj se zgodi njegova volja! Saj nimamo razun njega družiga prijatla, in pa če On koga pošlje!“

Tako jih v stanovanji revšina tare; otroci se oglašajo ter pogostoma poprašujejo po kruhu. Mati jih tolaži z jutrešnjim dnevom, ter jih pospravlja v posteljo, da bi spi-joči lakote pozabili. Ni bila še noč, in oni ne mirujejo, temveč zmiřej ponavljajo in oprasujejo, kdaj bodo dobili kruha.

Oča vstane; komaj se vzderži na kolenih. Vidilo se je, da se sam seboj hudo bojuje; pokrije klobuk in reče: „Reza, grem po kruha. Morde nam kdo kje posodi, če ne, bom na ulici vbojajme zaprosil memogredeče, kadar se bolj zmraci. Bogu je znano, kako mene to težko stane; jaz bi hotel gladu umreti, ali imam dolžnosti do tebe in do tih revnih cerkvov. Moli tedaj, da Bog gine serca ljudem!“ Gine in stopi zdaj v to, zdaj v uno pekarnico in prosit, naj bi na njegovo pošteno ime zaupali hleb kruha. Kruh pa ni bil ravno po nizki ceni. Izgovarjajo se pa, da jih je že dokaj zaznamnjanih zavolj posojeniga kruha, da nekteri ne bodo nikdar plačali, in da se kar ne more več upati. Lioneli ne vaje beračiti, tudi ne ume silno nadležen biti, se da sramožljiv vsakimu odpraviti, in tako mu do čistiga spodle: njegova poskušnja. (K. sl.)

Juri Dolinar.

(Dalje.)

S koncem leta 1838 je bil dopolnjen 40letni tečaj njegove službe. Ker je svoje dni veliko bral in študiral, so mu bile oči močno oslabele in so ga pogosto hudo nadlegovale; torej je mogel naslednjiga mesca sušca prositi, da naj bi mu v pokoj dovolili, kteriga je s svojim obilnim delam svoje dni pač res zaslužil. Dokler ni bila prošnja resena, so postavili namestnika, dr. Polca, ki je bil tudi njegov naslednik. S e. kr. rešilam 9. sveč. 1841 mu je bil dovoljen pokoj in njegova cela plača za pokojnino. Ker si je vseskozi prizadeval svoje dolžnosti na tanko spolnovati, se je pač z lahko vestjo podal v mir, kteriga je obracal v pripravljanje na poslednjo uro. Svojim nekdanjim učencam je bil prav očetovsk prijatelj, in zanesljivo ga tudi oni z ljubeznijo v spominu ohranijo. Priča tega so nam bukvice: „Leidensgeschichte unsers Herrn Jesus Christus (terpljenje našiga Gospoda Jezusa Kristusa)“, natisnjene leta 1837, ki jih je pisal na večer svojiga pozemeljskiga življenja, kakor sam pravi, in jih je zapustil zlasti v spomin svojim učencam, ki jih je imel od leta 1798. S tem de si je on, svetni gospod, tako lepo tvarino za pisanje izvolil, je pa pokazal še nekaj lepšiga. — pokazal je, kje je njegovo serce in kje se strinjajo vse njegove misli in naj prisereniši želje. Ne bo presiljeno, ako rečemo, da je s tem delam Jezusu slovesniši sprievanje dal, kot z vsim drugim prizadevanjem. On je Jezusa ljubil vse svoje žive dni, in s tem preblagim spisom je svojo resnično ljubezen pred svetam očitno spričal.

Dozivel je bil dr. Dolinar prisereno veselje, da je bilo vee njegovih učencov visoko duhovsko cast doseglo. Bili so njegovi med drugimi: Njih milost prečastiti gospod Anton Alojzi, ljubljanski škof; oddelni prednik (Sektionschef) v ministerstvu za nauke in bogocastje milostni škof gospod Andrej Mešutar; Njih milost goriški vikši škof, prečastitljivi gospod Andrej Golmajer; mil. in prečastiti gospod Friderik Baraga, mišiganski škof v severni Ame-

riki; pa tudi ranjki škofje: Ravnikar v Terstu, Peteani v Poreči, in Kutnar v Lavantu. Zmed njih sta bila škofa Peteani in Baraga po nekoliko v njegovi hiši odgojena, in poslednjimu je bil dr. Dolinar tudi birmski boter.

Tukaj imamo priliko opomniti njegoviga lepiga hišniga reda z domačimi in s tistimi, ki so mu bili v odrejo zročeni. De se je v vsim lep red ohranil in vsaka napaka odvernica, je bil verstama eden zmed gojencov hišni vodja in drugi so se mogli njegovi velebi podvreči. Za vsak prestopok, ko bi bil, na pr., kteri kaj prepozno domú prišel, je mogel plačati 1 kr. kazni v denarnico, in ta denar so imeli za južine in kratkocase ko so z gospodam hodili na sprehod. Bil je dr. Dolinar, kakor eden njegovih odgojencov spričuje, v vsim svojim govorjenji vselej oistro pravoverniga in cerkveniga duha, in je miloval napake tistiga časa. Njegova dobrotljivost je posebniga spomina vredna. Med odgojenci, ki so za zmerno plačo imeli vse v njegovi hiši, so bili zmiraj nekteri se za nižji ceno aliso celo zastonj ravno tiste dobrote vživali. — Pri tacih okolišinah ni čudo, da je bilo dosti verlih mož v njegovi hiši odgojenih; ki so v čast njemu in domovini.

Zavoljo tako lepigh lastnost je bil pa tudi gospod Dolinar sploh spoštovan in ljubljén. Ranjka vikši škofa Gruber v Solnogradu in Balant (Walland) sta mu posebno zaupnost skazovala, in slehern, ki ga je poznal, visok ali nizek, ga je iz serca spoštoval. On pa je vse svoje dni naj hvaležniši spomin ohranil za svoje dobrotnike, ki je zanje in za prijatle in znance vred vsak dan molil. Bil je tudi prav posebit prijatelj misijonov, in zlasti g. Knobleherja in afrikanskiga misijona. Zelel je gospode, ki so bili v Afriko namenjeni, saj pred seboj slisati in z njimi govoriti, ki jih viditi ni več mogel, in večkrat je priporočal, da naj ljubljanski zamurci kej k njemu pridejo, ki jim je dajal prelepe nauke in jih blagoslovljal. Vemo, da je s posebno gorečnostjo za ta misijon molil in ga Bogu priporočal. Enacih blazih duš poznamo še nekaj, ki za ta misijon vsaki dan posebej molijo, razun molitve, ki jo opravljajo mnogi udje Marijne družbe. Torej se zanesemo, da naše upanje zastran Afrike ne bo osramoteno. (K. nasl.)

Namèn „Marijniga zvonjenja“.

(Poslano.)

Brali smo ze v dveh listih „Danicinih“, kako močno zele vsi dobri kristjani, da bi se „angelsko česenje“ po mestih in vsih krajih, kjer je po več cerkvá blizo skupaj, zvonilo h kratki po vsih tistih cerkvah. Brali smo tudi nasvetovan gotov pomoček, kako bi se to sočasno zvonjenje lahko in hipama doseglo, po zedinjenim ukazu do cerkvenikov, da naj se v tem vsi ravnaajo po veliki ali glavni cerkvi takó, da, ko zapoje nje zvon, naj ga spremljajo vsi drugi in z njim vred jenjajo. — Vender samo zvonjenje, če se tako lepo zedinjeno, je se le cerkveni klic k molitvi, ne pa že tudi molitev. Kdor ne pozná natanje pomena Marijniga zvonjenja, bi utegnil misliti, da se, n. pr., poldan zvoní le zato, da vsi ljudje h kratki zvedó, kdaj prenehati od dopoldanskiga dela, in iti h kosilu. Pa namén Marijniga zvonjenja, tako opoldne kakor zjutraj in zvečer, je višji in dostojnejši, kakor ljudi le k jedi sklicovati. Sveta katoliška Cerkev spominja po njem vse kristjane na naj večí dobroto za vse človeštvo — na večlovečenje Božjiga sina Jezusa Kristusa in na odrešenje vsiga sveta po njegovim terpljenji in smerti na svetim križi: in ravno zavolj velikosti te dobrote ponavlja spomin na-njo vsak dan po trikratnim Marijnim zvonjenji, nas opominovaje, da naj jo vsakikrat saj ob kratkim premislimo in se serčno Bogu za njo zahvalimo, s tem, da pobožno obmólimo „angelsko česenje“. Prizadevati si pa moramo, da to priserčno molitvico res zbrano in pobožno, ter s premislilikam opravljamo.

Al — oh, kolika žalost je, viditi zlasti po mestih, de mnogo mnogo kristjanov se kar ne zmeni za ta materni klic svete katoliške Cerkve! Med Marijnim zvonjenjem se še ne odkrijejo ne, in v svoji nesrečni slepoti še neke posebne časti iščejo v tem, de njene šege, nauke in zapovedi opušajo, zaničujejo. Koliko taci kersanski zaslepljencov je — posebno še iz višjih, in premožnejših stanov, ki si menijo, kdo ve kaj s tem doseči ali za kake „omikance“ in „močne duhove“ veljati, de se v svojim zavedenju po neverško obnašajo! Kaj pa de, taki merzli kristjanje tudi zmed nižjih in priprostitih le prevečkrat posnemavcov najdejo, de bi jih tako ne! Pri ti škodljivi napaki je pa tudi posebno žalostno, de kužni zgled — saj po nekterih mestih — napada že tudi šolsko mladino samo! Naj gledajo tedaj, kateri slabe zglede dajejo, kako se bodo od-govarjali! *)

Misijonske naznanila.

(Dalje.)

V misijonu pri sv. Križu je 28 rejencov, katerih učenje se je imelo bolj zredama in z večim trudam nadaljevati po dokončanim neogiblivo potrebnim zidanjih. Na mladost se zanašajo g. misijonarji, de iz zujo se bo začela kersanska občina. Ko bi Božja milost misijonarjem nekoliko dalj življenje prihranila, nekaj sadu bi se utegnili kmalo pokazati. G. Mozgan je imel namen — napraviti tamkej kersansko naselbo, ktera naj bi kmetovala in bi se sčasoma sama za-mogla ohraniti, ker prostora, in pa dobre zemlje imajo za-dosti. Se bo vidilo, koliko se bo dalo doseči. Kiki so u-božin narod, in ravno zato so morebiti bolj mirni, de se jih misijonu ni treba bati. Ako pride ženstvo v misijon na delo, dobé zvečer po dva kozarca dure (sirka) za plačilo, in s tem so zadovoljne. Ako hočejo moški berčiti, jim reče g. Lanz: „zastonj nič ne dam“, in odidejo, ter ga ne nadlegajo dalje. Za viksi zapopadke, za nauke svete vere se pa odraseni tudi tukaj nič ne zmenijo; pri otrocih se svete čutila dajo zbuditi, tode prirojena vnemarnost tudi tukaj močne zadržke stavi, kakor pri vsih zamureih. V enacij okolisinah se drugači pač malo da opraviti, razun ako bi jih mogli gospodje popolnoma v svoji oblasti imeti, kolikor nar manj moč med neverne pustiti in jim potrebin strah dajati. Človeka je silno težko že dobriga ohraniti, koliko težji pa še dobriga storiti, ko je spačen, in še nar težji, ako ne v njegovih starših ne v njem samim še nikoli kaj dobriga ni bilo. Z zamureci je pa pred vsm še veliko večji teža, nekaj ker jih vročina silno lene dela, in še nar bolj, ker imajo kama očeta. Torej je malo sere, ktere bi vedile trud g. misijonarjev spodobno ceniti. Marsikterih kmečkih rogoviležev in zaguljencov, in dosti gosposkih mlačnežev pri nas bi tudi Elijeva gorečnost ne vnela k lju-bezni in živi veri; kje se bo kdo čutil, ako je zamurec tako strašno terd in nemaren? G. Lanz piše: Ko premišlju-jem naše otroke (veči del z rodú Djur, ki je proti zahodu), zlasti več zmed njih, njih napuh, njih nepokorsino, njih neizrečeno vnemarnost; me velikrat boli sere. Ko se je-zika zadosti naučim, bom skušal pridobiti tudi otrok od Ki-kovcev, zlasti ubožnih staršev. Nesreča našim otrokam so berberinski služabniki. G. Mozgan jih je sicer iz tega mi-sijona odpravil; tode kadar ladije jadrajo na Belo reko, pri-hajajo taki in si prizadevajo sere naših otrok od nas od-verniti, ker nespodobno govore, zabavljajo, slabe zglede dajo. — Misijon pri sv. Križu je bil tedaj za pretečeno leto zadosti oskerbljen. Letas pa misli g. Beltrame s svojimi

tovarši vred priceti nov misijon, vendar pa blizo sv. Križa, morebiti pri Tuitih, ki so proti solncnemu izhodu. On bo poskusil, kar precej odraslim sv. evangeli oznanovati. Pač dobra misel; Bog daj, de bi premagala gnada in omečila terde zamurske sere. Mi pa hočemo vsak dan v ta na-men moliti, de naj milostno poslje: „Luc v razsvitlje-nje nevernikov“.

(D. nasl.)

Od darov. *)

Bog je svet, in kar je, stvaril.
Čez vse ima On oblast.
On ves rod je oblagodil.
Gre vsa hvala Mu in čast!
Če v spoznanje in spričvanje
Tega da kdo kako stvar.
Jo Bogu prinese v dar.

Kaj in Abel že darvala
Od pridelkov sta Bogu.
Vsak od svojiga zažgala:
Ni pa všeč oboje Mu:
Se darilo je kadilo
Abelu lepo v nebo:
Kajnu le pri tleh je blo.

Bog z dopadanjem gleda
Abela in dar njegov:
Zal! Ga kajna ježda blede
Ino vse, kar je darval:
Ker s pobožnim, neotožnim
Sercam un' le dobro dá:
Slabo s hudim sercam ta

Noe, z vod otet, postavi
Iz hvaležnosti altar.
In go-pod-Bogu opravi
Na taistim zgaven dar:
Zdaj mu reče Bog, de neče
Zemlje nič več potopit.
Mavrica v spomin se vid!

Abraham je clo perpravljen
Sinka Izaka darval.
Noz nad njim je že nastavljen.
Iz pokorsne ga zaklat:
Bog preljubi pa obljudi
Mlajsev mu kot zvezd na neb.
Z njih Mesija v osebi!

Jakopu, ko gre na ptuje
In pod golim nebam spi.
Se v spanji prikazuje
Do nebes gred z angelci:
K se napoci zor, poskoci
S kamnja kvsko in ga v dar
Berž posveti za altar.

Salomon v Jeruzalemu
Ko dozidal tempelj je.
Lep altar postavi v njemu.
Vecninu daruje se:
Sam pa pravi: „Po sirjavi
Čist se bo mi dar dajal:
Vasih vec ne bom jemal“.

In On Vezni poslje Sina
Iz ljubexni do svetá.
Modri, ajdov vsih pervina,
Mol'jo Ga zveličarja!
Tud darvali so, in dali
Mu nar zlahtnejših reči.
Ki jih Jutrovo rodi.

Ko Marija od poroda
Steje štirideseti dan.
Nese Sinka pred Gospoda
V tempelj judovski grozan:
Tam darila, pa rešila
Z darom spet je Jezusa.
Vboga dva golobca dá!

V življenji tu na svetu
Ziv je Jezus sam darval
Svojmu ljubimu Očetu.
Ki ga je poveljčval:
Prav kervavi dar opravi
Pa na gor' Kalvarii.
Ko na križu smerti stori.

V sprave te za grehe naše
Nepozabljeni spomin.
Je daritev svete maše
Bil postavil Božji Sin:
Od izhoda do zahoda,
Kjer je pravovernih kej.
Se Bogu opravlja zdej.

Desi dar ta vse preseže,
Kar je bilo kde darov.
In zapoved vec ne veže
K darovanju vernikov:
So kristjani, skupej zbrani.
Nekdej vendar mnogi dar
Polozili na altar.

Kadar emo Boga častiti,
Za dobrote zahvalit'.
Ga v potrebah kej prositi.
Odpusenje zadobit'.
Zdej tud damo, ce imamo.
Radi v to srebra, zlata,
Le pravičniga blaga.

Cerkev, nasa sveta mati,
Kada sprejme te daru.
Če le tudi darovati
Darovave tako skerbi.
De darovi vsi njegovi
Bode v east gospod-Bogu.
Njemu pa k zveličanju!

Naj nameni bodo sveti,
Čist ga hodimo sere.
Gresni pa k pokori vneti,
Ko z daru caste Boga:
Tud darujmo in zročujmo
Bogu duso in telo:
Bog nam dal sam sebe bo!

Majnik

Se nekaj za svate.

Vsaka letna stranka **) ima za cloveka lastno veselje, sosebne dobrovolje, po mestih in na dezeli. Brez konca dobrotljivi Stvarnik skerbi, da clovek za duso in telo po-trebno svoje veselje ima. Blagor bi se par široko razeve-

*) Naj tukaj pristavimo, kar smo iz ust modriga in skuseniga moža slišali, de je namree predolgo zvonjenje krivo, de jih ve-liko ne moli; sej de zvonjenje naj bo le znamenje k molitvi, ne pa povelje, kako dolga naj bo molitev. Ako kdo ne odmoli vsiga, dokler zvoni, sej lahko tudi brez zvonjenja dokonča. Čimú tedaj velikrat tisto zvonilo brez konca in kraja? Vse le po pameti, in kar je prav!

Vr

*) Se utegne pri daritvah ali ofrih peti.
**) Ker je spis iz Stajarskiga, so nekteri izreki po stajarsko za-viti; naj vedo bravei, kako tamkej govore.

Vr

tal po zemlji, ako bi naše veselje vedno čedno in brez greha bilo. Sv. Pavel nam veleval dvakrat, se veseliti, rekoč: „Veselite se, še enkrat rečem, veselite se!“ (Filip. 4, 4.) in da bi se ne premotili, ter mislili, vsako veselje je pravo, pridene še besede: „v Gospodu“. Veseliti se tedaj, ne soprotivno veri sv. matere katoliške Cerkve, kakor nekteri berkači blodijo, ki samo ime naše sv. vere poznajo, ne pa njeniga serca. Dobra volja je neločljiva lastnost pošteniga kristjana, vendar on se veseli vselej v svojem Zveličarju Jezusu Kristusu. Kdor se veseli brez njega, ima prazno veselje. Podoben je taki človek gladnemu in žejnemu revežu, ki se mu sanja, da sedi pri mizi, obloženi s sladkimi jedili in z vinom napolnjenimi ročkami, je in požira do gerla; se pa predrami, in še ga vedno glad in žeja tareta. Kakor v hudi zimogenj greje, dokler gori, kadar se žerjavka skriva pod debelo pepelnato odejo, nas pa mori mraz; enako, kadar se potiš vihar in juckanje grešne dobrovolje, nastopi v naše serce hud mraz, kreg, nemir in nepovoljn vihar, ki huje bije, kakor ledeni sever v Sibiri. Veseli se tedaj kristjan! še enkrat rečem, veseli se; vendar tvoje veselje bodi brez greha, bodi v Gospodu.

Naj želnejše priložnosti za razveseljevanja prostim ljudem na deželi so svatbe ali ženitvanja. Cela ves (vas) je večkrat pri taki priložnosti dobre volje. Ali žal bodi! prerado se dogodi, da na svatbah kak(ov) brodež goste deleč s pota čedniga razveseljevanja odvabi, in v gerdo mlako nekristjanskih burk in žabjiga reganja zaloti. Tak(ov) krampač in hudobini vabec je naj berž kdo zmed godcov. Ako ga človek sliši, bi mislil, da je hodil v pekl v šolo, zakaj noben peklensak bi ne znal bolje jezika gnati. Nič ni takim berhotaču presveto. Celo naj svetejše reči in navade pobrodi z dolgim jezikom, ki ves plava v dušnim strupu. On ne gleda in ne pomisli, kdo ga posluša, ni mu mar za to, ako se mu le svatje na debelo posmehujejo. Da večkrat drobni otroci, in nedolžni mladenči in deklički tak(v)je vganjke (burke) vidijo, in tak(v)o klepetanje slišijo, sim imel že priložnost, sam se prepričati: Oh! kdo bo odgovarjal enkrat? Kak(ov) bo odgovor o poslednji sodbi, kadar pride Jezus, pravični Sodnik, ki veli: gorje mu! ki pohujša koga zmed mojih malih, — bolje bi mu bilo, ako bi z mlinskim kamnom na vratu se potopil v morsko globocino! Jezičljivec! kaj praviš na to? —

Dve grešni navadi pri svatbah je v prvem listu letašnje „Danice“ pokregal gosp. — e: kdo nji tudi grajal ne bi? — vendar najdemo še dosti tak(v)jiga na svatbah, ki bolj gre na smetjak, kakor v hiše pošteniga ženina in neveste. Zlasti se mi vidite dve navadi naj huji in nevarnejši za keršansko sramožljivost in sveto nedolžnost, ki naj greste rakam zvižgat!

Na spodnjim Stajaru sim na več krajih opazil nepoštenost, — se zdaj se mi obrača v želodec, kadar pomislim na njo, — ktero godci početjajo, kadar pobirajo denar za svoj mastni žep. Obleče se eden zmed njih v žensko obleko, v edini roki derži burklo, v drugi iz slame napravljeno in v enje zavito dete, ter počemši od starišina do slednjiga možaka vsakimu kak(v)o kroži, da gotovo zaboli pošteno uho. Sv. Stanislav je pri očetovi mizi enkrat zaslišal neke nepoštenne besede in medlevica ga je zmotala na tla; kak(v)je pa se pri mizah in darih Božjih zdanje dni berhočejo? Ali zamore med tak(v)imi nepoštenici in pa tak(v)im negaju (nespodobnosti) ostati mili Jezus, ki je nekda s svojo priučnostjo počastil svatbo v Kani Galileji? — Še eno navado sim najslj po slovenskih vesnicah in farah blizo Radgone, ki za drugo ni, kakor da se nabije v bojni top in vstrel v dežele nevernih Turkov. *) Človek ne ve, ali bi se smejal, jezil ali jokal, kadar opazi kaj tak(v)jiga. Kadar se gostje že malo napijejo in

že vinski sapor hitro potaka možanov kolo, skobacata naj prej svatervca s svojima mladenčema na klop, v rokah deržeča kupice, polne z vinom, ko dve bedeci s stekli mašeta in s celim telom ušeta. Nju nasledujejo tudi drugi, poslednji je vse na klopéh, da bi lahko mislil, obšla jih je hudoba. Vriškajo, juckajo in blejovejo (vdejujejo), da je v tretjo faro slišati. Keljko se pri tak(v)ih vganjkah Božjiga dara razlije, kako boli tak(v)a napaka sramežljivo oko, in da je tudi nevarna, ako se klop podere ali zlomi, vidi vsaki lahko. Bog daj norcam pamet! Pošteno veselje ljubi Bog in ljudje, tak(v)e gerdobe pa se naj poberejo iz keršanskih hramov!

F. Š.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Letas je zopet prišel v Gorici na svitlo imenik serafinskiga reda za okrajno ali provincijo sv. Križa. Patrona častitljiviga serafinskiga reda je preblazena Marija Devica brez madeža spočeta; patronstvo hervaško-krajnske okrajne posebej pa sv. Križ. Zavetnik ali protektor vsiga reda je svitli kardinal in tuskulanski škof prečast. g. Anton Marija Cagiano žl. Azevedo; — njegov veliki poglavar (Minister generalis) prečastitlj. O. Bernardin žl. Montefranko; — njegov veliki defintor pa prečastitlj. O. Francišk Salezi Volčič (conc., guardianus et lector philosophiae emeritus, iterato exminister provincialis et hujus provinciae alumnus) v Rimu; — in poslednji okrajni poglavar ali provincial: Prečastitlj. O. Klar Vascotti. — Defintorji te okrajne so visokočastitljivi Očetje: Angel Gorenc, Hieronim Janković, Gavdenci Pokorn, Kalist Omeje, Jernej Večerina, Fulgenci Arko. Okrajni prokurator: v. č. O. Emilijan Stukel. Okrajni tajnik: v. č. O. Rajmund Marenčič. — Dalje kaže imenik, de ta provincija, kakor se je od leta 1340 razcvetala, ima dosihmal 137 provincialov, zmed kterih so bili eni po večkrat izvoljeni. Ta Okrajna šteje sedanjo dobo: 135 očetov duhovnov, 7 klerikov, 1 novica, 39 neduhovnih bratov, 19 terciarjev, ter vse deržine skupaj njih 201. Umerlo je lamsko leto 8 duhovnov očetov in 4 bratje neduhovni. R. I. P.!

Iz Ljubljane. Te dni so po Ljubljani milovsine prosili Baba Markarian, Garabid Kazarian, Šahbas Hovsepian, in Sajad Nasarjan, Persijani iz salmaškiga okrožja v okrajni Aderbedžon. Stanovavši v mestu Sauer-Koroa so bili nekda precej imenitni in premožni deržinski očetje in posestniki, ker so pa v katoliško Cerkev prestopili, so po nadraženji ondodniga razkolniškiga škofa in po njegovim podkupljenji pri persijanskih velikaših neizrečeno veliko preganjanja terpeli, bili v ječe zapirani in poslednjič so jim bile tolike globe (denarne kazni) naložene, de so prišli ob vse premoženje. V. č. O. Ignaci Šükür, vesoljni mehtariski prokurator na Dunaji, je vse to poterdil in jih vsim dobrim dušam priporočuje na njih poti v Rim pred sv. Očeta. Sviti cesar so jim 200 gold. podelili in tudi pri družih visokih gospodih so usmiljenje našli. — Pravili so, kako so druge katoličane trinožili; kakih 20 malih je pomerlo, ko so jim ušesa rezali, več odraslim so jezik odrezali in jih drugači terpinčili. Eden tih je pravil, de so peterim njegovih otrok porezali ušesa, 3 so umerli, 2 sta ostala, pa mu jih bodo še le potlej nazaj dali, ako dobi denara, de jih odkupi. To se je neki godilo pred 3 leti.

Iz Ipave posnamemo iz prijateljskiga dopisa. Kaj Vam čem iz naše dolinice noviga pisati? De smo noviga leta dan g. častniga korarja prvič v rudečih nogovicah in kolaru k sv. Štefanu spremili. Ob desetih pri veliki maši je bilo vse polno ljudstva v farni cerkvi. Med veselim priterkovanjem in pokanjem možnarjev pod starim gradom smo spremili častitljiviga očeta k velikimu ozaljšanemu altarju. Molili smo de bi jim Bog še mnogo zdravih in veselih let ućakati dal ter o svojim času čedo in pastirja k sebi vzel. — Drugo

*) Ne vemo, ce bi jo tam terpeli ali ne, ker v marsikterih rečeh imajo več modrosti kot nekteri godci. Vr.

je vse pri starim: imamo naj lepši dni — je skorej tako vreme, kakor je bilo tačas ko ste z visokočastitim g. provikarjem Kirchnerjem pri nas bili — samo de tako vroče ni. — V sv. letu je bilo dosti opraviti; razun nekterih je bila vsa fara pri spovedi — Bog daj, de bi bilo bolje med nami, kot je bilo — Deus nobis benedicat! — Naj bo za danes dosti! Serčin pozdrav v Gospodu!

V Grizah na Štajarskim se prelepo razširja družbica malih, imenovana „Jezusovo detinstvo“. Čez 200 malih ročic se vsak dan k nebesam povzdiguje, in njih serčica in usta molijo: „Sveta Marija, prosí za nas in za vboge ajdovske otroke!“ Vsaki mesec pa plača vsaki 1 kr. v pomoč misijonarjem, kateri pobirajo od nevernikov zaveržene otročice in jih keršujejo. — Tako je lepo in dobro!

Z Dunaja 30. prosenca. † — Bolj kot kadar si bodi nam je tudi zdaj treba premišljevati prigradbo, ki nam jo danes sv. evangeli oznanjuje. Učenci so bili z Jezusom „na morji“. Neutegama vstane hud vihar, in bili so v nevarnosti vtoniti. Jezus spi. — Naši sedanji časi so pač temu živa podoba. Ni ravno potreba, de bi vse za slabo imeli, pa tudi ne, de bi vedno in povsod le „cvetlice“ vidili, kjer jih v resnici ni. Poglejmo, če je res tako. Kdo ne vidi, de je sedanje življenje zares viharo, de je mnogim nevarnostim podverženo, bodi si kar zadeva Cerkev sploh, bodi si kar posamezniga človeka, in pa države. Siloviti duh časa, ki je zdaj skorej vse ljudi in države vpregel, kterimu služijo, delajo in zanj modrujejo, pa saj ga vsak že pozna, je obertnija, ali bolj učeno, materializem. Letá zdaj kraljuje, tu bolj tiho, tam bolj močno in silovito, množica mu služi vedama ali pa tudi nevedama. Silni pomagači in delavci so mu dnevniki, časniki, gledišče in drugi spisi, ki mu pot trebijo, ga pestvajo, priporočajo, hvalijo in ljudi zanj vnemajo, de potem noč in dan le za njim dirjajo ter mu vse svoje moči darujejo, pozabijo višjih namenov, pozabijo za to skrbeti, kar je edino potrebno, zatajé vero, Boga in vse, kar količkaj nanj spominja. In ž njim v družbi so še druge strasti, ki človeka seboj vlačijo, de nima nikoli miru. Ali ni to hud vihar, ki ljudi na morji življenja sem ter tje podi in so v veliki nevarnosti, vekomaj pogubiti se? Ali se ne godí, kakor de bi Jezus spal, pač de, kakor de bi celo njega zraven ne bilo? Skorej vsak toži, de se z novimi časi tudi nove navade, šege -- mode -- vrinjajo, sicer malo kasneje in bolj počasi med prсто ljudstvo, med hribovce, kakor med tiste, ki so ob cestah, ali po mestih in bolj obljudenih krajih. To že „stari Krajnce“ v znani pesmi toži. Kdor hoče resnico terditi, bo ž njim v našo žalost poterdil in rekel, de se polastuje posameznih ljudi, pa tudi celih deržin mlačnost, vnemarnost za vero in za vse Božje. Dosti časnikov po svetu, ki hočejo biti učenci narodov, se perti, de bi v nič djali katoliško vero in jo nadomestili s tako, ki se „duhu časa“ prilaga; to je, z nobeno. Le pomislimo, kako so vpili, v en rog trobili skorej vsi, ko so bili sv. Oče papež v imenu sv. Cerkve in kot Kristusov namestnik mladiga Edg. Mortara v svoje varstvo sprejeli in ga niso hotli judovskim staršem nazaj dati (ko je bil v smertni nevarnosti keršen.) Eni so hotli papeža učiti, kaj de ima storiti, drugi so zabavljali, kat. Cerkev sploh psovali in dotične vlade prosili, naj jim v njih nadležnosti pomagajo. Ali tudi to je potihnilo. Ker jim je ta spodletela, so drugo sprožili, namreč, de bi papežu posvetno vlado vzeli, češ, de to ne gre duhovnam, in veliko so lagali, de niso za to in malo zamorejo ljudi osrečiti, de ne skerbé za pravo omiko itd. itd. Vsaj se pa tudi ni čuditi takimu obrekovanju, ker pogosto judje ali slaboverniki velike časnike vredujejo in zanje pisarijo. Kako more jud drugače kakor ravno po judovski pisati? Ali čuditi se je kristjanam, katoliškim kristjanam, ki na vrat na nos po tacihi spisih, po tacihi časnikih segajo in jih zaljubljeno prebirajo, od katoliških pa še slisati nočejo! In vender bi jih speklo, gorečica bi jih obletela, ko bi jim kdo v obraz re-

kel: nimaš prav, ti si zanikarn kristjan, ti vere nimaš! — De bodo pa zamogli katoliški časniki bolje se opomoči, je treba združenih moči, kakor pri unih, je treba denarja in krepke volje, de se vstanové. Čimú so nam katoliške šole, katoliški učenci, če bomo pa drugod jude ali nevernike poslušali? To bi bilo z glavo v steno! — Čujte pa, kaj so spet judje v Frankobrodu dali oklicati. Razglasili so, de naj se zedinijo povsod, de bi papeža in ž njim katoliško Cerkev overgli in v nič djali. Ali ni silovito, take prederzne nesramnosti slisati! Če kdo ne verjame, naj bere dun. cerkv. novine in prepričal se bo, de je resničn, ne izmišljen oglas. Kej taciga smo mogli doživeti! Oni, ki so bili že od razdjanja mesta Jeruzalema kot „izveržek ljudstev“ tuji povsod po mestih v naj revniši kote pah-njeni, oni, pravim, smejo dandanašnje tak oglas oznaniti, kristjanam v toliko sramoto! Če vse te in druge reči premislimo, moramo spoznati, de je res vihar zoper telesno in dušno srečo. Kdo nam bo pomagal? Aposteljne je Jezus rešil, s svojo Božjo močjo ukrotivši silni vihar. Tudi nam in sedanjemu času sploh zamore le On pomagati in njegova sv. Cerkev. Zlasti pa zamore vsak, kakor je znano, pri Cerkvi pomoči iskati in jo dobiti, če le hoče, de bo mir — v sereu, doma in zunej. — Slovencam pa je sploh vošiti, de bi med drugim tudi društvu „sv. Mohora“ obilno pomagali, de bi se močno vterdilo, in bi tako sčasoma več dobrih bukev dobivali, de bi ne segali po tacihi ptujih, ki niso zanje, in naj bi se v ta namen tudi slovenska gospoda za dobro in pošteno domače slovstvo bolj vnela; tako bi si velike zasluge za svojo domačijo pridobila. **Z Bogam!**

Iz Rima piše v. č. g. Mat. Kirchner 11. u. m., rekoč: Le dvé besedi v daljuopisnim zlogu, ker sim ves v pisarijah. 10. prosenca sim v Rim prišel, se v romarskim ostajališu „all' Anima“ vstanovil, dva dni na vse strani (se pri gospodih in znancih poklanjat) letal, dva dni pri mizi sedel in pisal (naznanila) za propagando. V Loreti sim zase mir našel (bil je namreč v veliki stiski kako se bo v Rimu opravilo). Sicer vse prav in dobro, ker ni od nas (ampak od Božje dobrote)! Fanta zamurca, (ki jih je bil v Terstu pustil, zdaj pa sabo vzel) bi rad v Neapel peljal, ali pred enim mescem ne morem od tod. Njih milost (Monsign.) Nardi, „uditore della Rota“, se zame prav kerpko peča, v propagandi se vse neodločeno (zastran afrik. misijona), vender vse dobrovoljno. V nedeljo (presladkiga imena Jezusoviga) zaslišanje pri sv. Očetu, ne vem zakaj tako naglo? (Nam se pa dozdeva; — sv. Oče g. Kirchnerja osebno poznajo po grofu Spaueru; on je tudi že iz Njih roke — delj časa v Rimu bivajoč — sv. Resnjo telo prejel.) Serčin pozdrav do vsih v Ljubljani...; zdaj nikakor ne morem pisariti — pozneje pač...

Iz Hartuma ravno dospel list pravi: Prav ob kratkim vam pišem, de je vse v misijonu zdravo, kar je pač nar boljši reč, ker edini znajdeni zdravnik je že meseca roznika odšel iz Hartuma in ga zanesljivo 3 kvatre nazaj ne bo; zavolj svojih domačih zadé je šel na Francosko. Skerbi nas, de zdaj tako dolgo poste ni. — z Dunaja že mesec dni ni nič, ko sicer navadno vsakih 14 dni prihaja, in od gosp. Mitterutznerja že 2 meseca nič, ko nam

* Ne čudite se, prijatel, sej ravno tako si judje že od nekđaj prizadevajo. Nevidniga poglavarja sv. Cerkve so bili križali, ko je še vidno na zemlji bil, perviga papeža, sv. Petra, so poječi potikali in mu prepovedovali, de od imena Jezusoviga še govoriti ne smé; in zopervali bodo ti zaslepljenci, dokler tudi zanje čas ne pride, kakor je p. prišel za Angleže, za dijve Amerikance id. De pa zanje še ni prišel čas, se vidi že iz tega, ker se tako malo za spreobrnjenje zaslepljenih judov moli. Moli se za protestante, za Amerikance, za zanurce, celo za turke se jamejo serca vnemati; nismo pa še slisali, de bi bil kdo nasvetoval kako družbo ali bratovsino „za spreobrnjenje ubozih judov“, desiravno so tolikanj potrebni. Nikomur naj pa po glavi ne brodi, de bi se bilo judov sploh kaj treba bati; oni so kakor čebele brez maternice, ki posamezno utegnejo pikati, ne morejo pa nič opraviti s močnim rojem. Vr.

sicer na 3, 4 tedne pošilja „Schützenzeit.“ Upam, da je v. č. g. Kirchner srečno k vam prišel in vam naznanil naj imenitnejši misijonske okolišine. 11. listopada (nov.) je v. č. g. Aleksander dal Bosko šel z „Zgodnjo danico“ novemu misijonarju, g. Alojzju Viehweiderju, do Berberja naproti, in pričakujemo ga saj v 8 dneh. Pristavek. Pred malo urami je novi misijonar, g. A. Viehweider, srečno in zdrav v Hartum prišel, in v 12 ali 14 dneh bo dalje popotval k zgornjim misijonoma (ob Beli reki). To naznanilo je od 27. listop. — Drugi pristavek 28. listop.: Dans so dospele naznanila od vas... Vaš list je vse, duhovne in neduhovne močno razveselil, ker je gosp. Kirchner srečno med vas prišel; zlasti novi misijonar, g. Viehweider se je prav priserčno veselil.

Iz Ljubljane. V nedeljo zvečer po osmih so prišli z železnico v Ljubljano Njih veličanstvo svitla cesarica Elizabeta s svojo sestro svitlo gospo neapolitansko kronsko princezno, spremljane od parskega vojvoda Ludvika. V ponedeljek zjutraj ob 7. so se odpeljali dalje naravnost v Terst.

Razgled po keršanskim svetu.

Kardinal Rauscher so se zmiraj v Rimu. 18. u. m. so se bili pri kardinalu Antonelli-tu na pregrinjalih na tleh spotaknili in se padli na lice hudo poškodovali.

Namestnik Kristusov ima nekaj posebno častitljiviga nad seboj. Ko so sv. Oče šli noviga leta dan k zahvaljeni pesmi v jezuitarsko cerkev, je pruski kralj, zdaj v Rimu bivajoč, iz voza stopil in odkrit pozdravil sv. Očeta. — Prusovska kraljevna Aleksandrina je bila po pogovoru s sv. Očetam tolikanj ginjena, ko so jo potem doma k jedi vabili, de je zdihnila: „O ne! moje serce je polno, nasitena sim s srečo, de sim Pija vidila in slišala“. Ako kdo ne vé, opomnimo k temu, de prusovska vlada je protestanška.

Njih milost budevoviški škof, v. č. g. Valerjan Jirsik, v pastirskim listu tudi neduhovne prijazno vabijo, de naj k malimu semenišu po svoji zmožnosti kaj pripomorejo, ker glasi se dosti revnih učencov in pri prepričlih dohodkih se ne morejo vsi sprejemati v to dobrotno napravo. Pri ti priliki pripovedujejo vikši pastir, ko so bili lani v Rimu, de so jih papež precej poprašali, če že imajo malo semeniša za prihodnje duhovstvo, kakor je dolžnost. Ko so rekli de, so se sveti Oče tega zlo veselili in so napravi in vsim njenim dobrotnikom podelili svoj očetovski blagoslov, in še dvakrat v letu popolnoma odpustke z obilnimi nepopolnoma odpustki vred.

Na Poljskim se je rimsko katoliško duhovstvo tako močno vzdignilo zoper silo razširjeno pitje žganja, de je po njih pridigah več žganjarij popolnoma poginilo. Na pritožbe žganjarjev je razkolniška rusovska vlada duhovnam prepovedala dalje od tega pridigati; torej škofje sem ter tje z duhovni zборе imajo, de bi se posvetvali za pomočke zoper tako silovito seganje v njih pravice.

V mlakuži pri Ro na Milanskim je petnajst fantičev vtonilo, ki so se na vodi igrali in spremljali. To naj šterkovce uči, de se tudi z vodo ni norčevati.

V Gentu je 25letni študent Dufranne na smertni postelji, ravno ko je imel pred pravičniga Sodnika stopiti, govoril nar nagnusniši brezbožnosti. To naj si globoko v serce zapišejo, ako se kateri nagibajo na njegove stopinje. Kam vender človek zabrede! Nekteri tudi pravijo, de je malo pred smertjo s tako milim glasom, de bi bilo moglo kamne giniti, zaklical okrog stoječim verstnikom: „Imejte usmilenje z menoj, le še eno uro mi je živeti!“ Bili so namreč okrog njega neverni součenci. V nesrečnih vseučiliših v Gentu in Brussel-u namreč učeniki nevero oznanujejo, torej tudi učenci ne morejo prida biti. Bolje bi bilo sinove v kačji grad poslati, kot pa v take učilnice!

Na Angleškim je v dan neomadežaniga spočetja Marije Device v katoliško Cerkev sprejet Janez Tindal Durrell, družnik cambridgeskiga (r. kembriškiga) sobivališa, ko je ravno imel sprejeti red anglikanskiga duhovna. Njegov oče je protestanšk duhoven na otoku Jerseju. — Angleški vladni kraljevič se napravlja na popotvanje po Evropi in pojde tudi v Rim. Angleškiga časnika „Advertiser-a“ kaj hudo skerbi, de bi se kraljevič v Rimu ne navzel česa, kar temu časniku ne bo po godu. Bog daj, de bi njegov strah ne bil prazin.

Duhovske zadeve.

V ljubljanski škofiji. Umerla sta: 17. prosenca gosp. Fr. Zörer, viniški fajm.; 19. prosenca v Terziču gosp. Ant. Košir, javorski lokalist. R. I. P.!

Fara in dekanija Idrija je podeljena v. č. g. Matiju Šmidu, fajm. v Planini. Planina je torej 18. pros. razpisana. Ravno tako Vinice 21. in Javor 24. u. m.

Mili darovi.

Za misijon gosp. Lavtizarja:

Raujca Pevčeva Katra iz Srednje vasi v Št. jurski fari (pekopana 30. u. m.) volila 25 gold. — G. A. F. 5 gold. G. Anton Čibašek, fajm. Š. K. 3 gold. G. J. Z. iz R. 5 gold. G. A. S. v S. 1 gold. G. J. S. v Ljublj. 2 gl. V. č. g. Jernej Arko, prost v Novim mestu 4 gold. 30 kr. V. č. g. Matevž Svetličič, korar v Novim mestu 2 gold. V. č. g. Andrej Metere, korar v Novim mestu 2 gold. G. Ign. Mali, vikari v Novim mestu 1 gold. Neka keršenica: de bi se spoznanje Jezusoviga presv. Imena razširjalo in za duše v vicah 10 gold. G. J. St. nekdanji Lavtizarjev tovarš v Sibirji 10 gold. Dve dobrotnici 1 gold. G. fajm. Fr. Karun 4 gold. Marija Kepic, devica iz cerkljanske fare 4 gold. Bogaboječe duše iz griske fare na Štaj. 2 gold.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Neimenovana dobrotnica 2 gold. Gnada Gospodova omij černe zamurce 1 gl. 5 sld. a. v. In kar je v „obrajtu“.

Za afrikanski misijon:

V imenu sv. leta iz Motnika 6 gold. Pobožne duše griske fare 1 gold. (Gl. tudi „obrajt“.)

Obrajt.

4 gold. (3 stare in 1 nov) dveh dobrotnic na voljo dane, smo takole obrnili: 1 gold. za afrik. mis., 1 za g. Lavtizarja, 1 za g. Olivieri-a, 1 za domače zamurce. — 1 tolar g. J. V.: 1 gold. za naše dom. zamurce, 1 za g. Olivieri-a.

Za dr. Knobleherjev spominek.

G. Janez Projič, kapl. v Motniku 2 gold. Duhoven iz leskovske dekanije 4 gold. (Od poslednj. je naznanilo naključno zakasnjeno.) G. Flor. Mulej, fajm. v Hinah, 2 gl. G. J. Z. 2 gl. Anton Lesjak, kmet in mlinar 1 gl. 18 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. V.: Zavolj lista se založništvo ne vé prav spomniti: se bo že vravnalo. „Blahovesta“ že davno več ne dobivamo, tudi nikjer nič od njega ne beremo; ne vemo, če še živi, ali ne? Druziga omenjeniga lista nimamo. — G. G. v G.: Smo Vam poslali. — G. H.: Boljši dvakrat kot nobenkrat. — Listi „ad personam“ so nam narprej v rokah. Za spis je bilo vse prepozno. Več pisemno. — G. O.: Smo opravili. — G. J. V. v W.: Odpravnštvo ni pošte vedilo; zdaj pa bo precej. Ostanek je bil v Danici zaznamnjan. — G. A. F.: Gratias agimus. — G. K. v F.: Bomo skusili začeti, desiravno smo s časom v zadergi. — V. č. g. J. A. v N. m.: Altissimus retribuatur! — Gg. J.: Oblika v Vaši pesmici pristopuje, zapopadek je „paradox“. — G. M. Sk.: Bo kmal. — G. Ant. K. v C.: Je bila poslana; ako je vender ni, se bo domestila.